Evaluatie Naoberfonds Doetinchem.

Het Naoberfonds helpt om mensen, organisaties en/of bedrijven in staat te stellen initiatieven met nut voor de Doetinchemse samenleving op te pakken en los van de gemeente te organiseren en uit te voeren.

Juli 2015

1. **Inleidend:**

Op donderdagavond 25 april 2013 heeft de gemeenteraad Doetinchem unaniem ingestemd met de oprichting van het Naoberfonds en het beheer daarvan neer te leggen bij Stichting de Doetinchemse Uitdaging. De Raad sprak toen af het fonds uit handen te geven en afstand te nemen, hiermee de Doetinchemse Uitdaging alle ruimte gevend tot verdere uitwerking en lancering van het Naoberfonds. De raad zou dit proces volgens via behandeling van de gebruikelijke jaarverantwoordingstukken en een eerste evaluatieverslag medio 2015.

Bijgaand dus het evaluatieverslag van de periode 25 april 2013 – 1 augustus 2015.

2. **Organisatie verloop:**

Direct na besluitvorming in de Raad zijn we gestart met het opstellen van een organisatie,- en uitvoeringshandboek Naoberfonds gemeente Doetinchem. In dit stuk hebben we respectievelijk zaken vastgelegd, als doelstelling van het fonds, criteria en procedurele behandeling van aanvragen voor het Naoberfonds, het werkgebied, verantwoordingskaders bepaald en is tenslotte een bekendmakings,- en lanceringsplan voor het fonds beschreven.

September 2013 stond in het teken van de uitvoering van het p.r. en lanceringsplan en is het Naoberfonds via verschillende media breed bekend gemaakt in de gemeente Doetinchem. In die maand zijn ook de eerste aanvragen binnengekomen. Ook hebben we die periode gebruikt om tot goede procedurele uitvoeringsafspraken te komen met de gemeente Doetinchem, met betrekking tot overmaking en verantwoording van gehonoreerde aanvragen. Uitgangspunt hierbij is altijd geweest, snelle besluitvorming en overmaking van middelen naar burgers en organisaties ter ondersteuning van het initiatief. Alle gemaakte uitvoeringsafspraken en procedures bleken afgelopen twee jaar goed werkbaar, tot op de dag van vandaag wordt nog steeds gewerkt op basis van toen gemaakte uitvoeringsafspraken. Het enige waar nog extra aandacht voor is geweest in 2014 betreft een wat intensievere en meer gerichte pr-actie in de richting van bewonersorganisaties (wijkverenigingen, buurtcomités, en/of bewoners initiatiefgroepen), aangezien we in het begin niet veel aanvragen uit die hoek kregen, terwijl het Naoberfonds juist ook voor hen betekenis heeft. De aanvragen daarna hebben laten zien dat deze extra inspanning zijn effect heeft gehad.

a. **Cijfers:**

Met het Raadsbesluit van 25 april 2013, is er jaarlijks een budget voor 2013 vrijgekomen van € 90.000,- waarvan € 81.000,= kan worden besteed aan aanvragen en maximaal € 9.000,= mag worden aangewend aan overhead. Voor de jaren 2014 en 2015 zijn op basis van het Raadsbesluit € 100.000,= beschikbaar waarvan € 90.000,= kan worden besteed aan aanvragen en maximaal € 10.000,= mag worden aangewend aan overhead door de Doetinchemse Uitdaging.

Aanvragen:

In de periode juni 2013 tot en met juli 2015 zijn er in totaal 85 aanvragen binnen gekomen. Het betrof hier 18 herhalingsverzoeken, dus in totaal zijn er 67 verschillende organisaties geweest, die hebben aangeklopt bij het Naoberfonds. Van deze 85 aanvragen, zijn er in totaal 82 gehonoreerd en slechts 3 afgewezen op basis van de criteria (3,5%).

Jaar	**Aantal aanvragen**	**Aangevraagd bedrag**	**Gehonoreerd bedrag**
2013	26 aanvragen	€ 180.194,-	€ 79.313,-
2014	36 aanvragen	€ 159.695,-	€ 91.451,-
2015 tot 1 augustus	23 aanvragen	€ 80.705,-	€ 53.805,-
Totaal	85 aanvragen	**€ 420.594,-**	**€ 224.569,-**

Concluderend: Ondanks het gegeven dat alle jaren laten zien, dat de bedragen die worden aangevraagd vaak hoger zijn dan dat ze worden gehonoreerd, zijn we van mening dat het beschikbare jaarbudget voor het Naoberfonds **voldoende** is en volstaat voor realisering van zijn doelstelling. Juist door het gegeven dat we vaak niet de volledige 100% (kunnen) honoreren van het gevraagde bedrag, laat zien dat partijen daardoor:

- worden gestimuleerd nog andere financieringsbronnen aan te wenden.
- worden gestimuleerd ook een eigen bijdrage te vragen bij de deelnemers/gebruikers
- worden gestimuleerd verbinding te zoeken met andere partijen
- tot slot worden gestimuleerd creatiever te zijn in de uitvoering van het project.

Typering aanvragende partijen:

Aanvragende partijen	**Aantal**
Bewoners organisaties	18
Particuliere initiatieven	16
Overige maatschappelijke organisaties	51

Zelfstandige voortgang project na ondersteuning van het Naoberfonds:

Een van de belangrijke doelstellingen van het Naoberfonds is om projecten die de leefbaarheid van de stad bevorderen een eerste (financiële) impuls te geven, om ze van de grond te krijgen en daarna vervolgens (zo veel mogelijk) zelfstandig door te laten draaien. Dat is ook de reden van opname in het organisatie,- en uitvoeringshandboek van de onderstaande beperkende voorwaarde: *Aanvraag zal niet in behandeling worden genomen,*

indien er sprake is van een structurele financiële ondersteuningsaanvraag. Maximale ondersteuning voor meerderjarige initiatieven is immers vastgesteld op 2 jaar.

Kijken we naar het beeld van de 84 aanvragen zien we het onderstaande beeld:

Aanvragen	**2013 – 2014 – 2015**
Eenmalige aanvragen voor financiële ondersteuning	67
Herhalingsaanvraag financiële ondersteuning	18
Zelfstandige voortgang project na de financiële ondersteuning	82
Stopzetting project na financiële impuls Naoberfonds	3 (=4%)
Totaal	85 aanvragen

Overhead:

Ook de jaarlijks beschikbare € 10.000,- voor overhead blijkt de afgelopen jaren te volstaan voor de noodzakelijke ondersteuning van de uitvoering en verantwoording van het Naoberfonds. Wekelijks is er 3 uur ondersteuning beschikbaar voor het Naoberfonds, welke wordt geleverd door Hans van Es, lid van de matchgroep van de Doetinchemse Uitdaging. Niet al het noodzakelijke werk kan worden uitgevoerd in de beschikbare 3 uur, maar dat ook een deel op vrijwillige basis wordt uitgevoerd zien we als passend binnen de doelstelling van het Naoberfonds en het Naoberfonds budget. Gemiddeld over het gehele jaar bezien zijn er wekelijks 5 uur nodig voor een gedegen uitvoering voor alle noodzakelijke werkzaamheden. Kijkend naar eventuele voortgang van het Naoberfonds adviseren we dan ook deze drie uur overheadkosten te handhaven en de sleutel van 10% van het jaarbudget van € 100.000,= te continueren.

b. Procedureel:

Nadat aanvragende partij een Naoberfondsaanvraag (download van www.doetinchemseuitdaging.nl) heeft ingediend, komt de aanvraag binnen via info@naoberfonds.nl. De aanvraag wordt normaliter binnen enkele dagen (2) bekeken en direct beoordeeld, waar de aanvragende partij van op de hoogte wordt gesteld. Tegelijkertijd met het besluit wordt bij honorering van de aanvraag direct een overmakingsverzoek gedaan bij de gemeente Doetinchem via de mail, die vervolgens direct wordt doorgezet aan de afdeling financieen. Deze procedurele gang kan feitelijk niet sneller. De aanvragende partij heeft vanwege deze snelle procedurele gang het bedrag binnen 2,5-3 weken op de rekening staan. Maatschappelijke organisaties, particulieren, het verenigingsleven en alle andere aanvragende partijen hebben afgelopen twee jaar veelal positief verbaasd en verrast gereageerd op deze gang van zaken. Evaluatief kan worden gesteld dat dit een van de belangrijke positieve effecten is van het op afstand zetten van het Naoberfondsbudget bij de Doetinchemse uitdaging. We stellen dan ook voor deze procedure

te handhaven. Juist ook door de overmakingsverzoeken van het Naoberfonds via Paul van der Lee, senior beleidsmedewerker wijkregie te laten verlopen, kan direct de afstemming plaatsvinden met de wijkbudgetten, zodat consistente behandeling van aanvragen kan worden gedaan en doublures in uitgaven ('shopgedrag') kan worden voorkomen. Uiteraard is er in de praktijk soms sprake van een overlap en is niet altijd een scherpe grens te benoemen, maar door overleg en afstemming is de aansluiting goed.

Overigens betreft het hierbij aanvragen beneden de € 5000,-. Deze kunnen namelijk met mandaat voor projectmedewerker Hans van Es worden beoordeeld, aanvragen boven de € 5000,- moeten echter voor besluitvorming via het Bestuur van de Doetinchemse Uitdaging verlopen, maar daarvan is sinds 1 november 2013 geen sprake meer geweest.

c. Opvallendheden eerste twee jaar Naoberfonds:

Onderstaande zaken kunnen we als opvallend benoemen, als we kijken naar de kracht, de functie en de huidige organisatie van het Naoberfonds:

- In de afgelopen twee jaar zijn slechts 3 aanvragen afgewezen. Het blijkt dat de vastgestelde 10 criteria, op basis waarvan de aanvragen worden beoordeeld helder zijn en werkbaar zijn. (zie Bijlage 1).
- Een aantal aanvragen die bij het Naoberfonds zijn binnengekomen hebben we kunnen doorverwijzen naar andere fondsen, omdat deze qua doelstelling beter paste bij een ander fonds. Zo heeft de praktijk duidelijk gemaakt dat het Naoberfonds pas middelen beschikbaar stelt nadat eerst alle andere financieringsmogelijkheden zijn afgetast (sponsering, andere fondsen, match-aanpak Doetinchemse uitdaging). Naoberfonds zit daarmee in een eindpositie als het gaat om financierders en stelt zich daarmee niet op "drempelloze middelen verstrekker".
- Het uitgangspunt om aanvragen voor het Naoberfonds en dus aanvragen om een financiële bijdrage eerst te bezien of deze kunnen worden opgelost via de aanpak van de Doetinchemse Uitdaging, dus via een "match met gesloten beurs" blijkt in de praktijk te werken. Het heeft zich afgelopen twee jaar 4 maal voorgedaan dat op deze manier aanvragen zijn opgelost.
- Een mooi onverwacht effect van het Naoberfonds is geweest dat er verbindingen zijn gelegd tussen aanvragende partijen onderling. Op deze wijze hebben partijen elkaar leren kennen en is er wederzijds gebruik gemaakt van elkaars aanbod. Voorbeeld: "Leef Fit project" en "project Samen Doetinchem" en bijvoorbeeld het project van de Stadkamer en het programma van de Stadstuinen aan het Amphionpark. Kortom regelmatig zien we verbinding tussen Naoberfondsprojecten onderling, die elkaar versterken.
- De Doetinchemse Uitdaging heeft op 1 november 2013 het initiatief genomen tot organisatie van een breed fondsenoverleg in de gemeente Doetinchem. Hierbij hebben 8 in de gemeente Doetinchem werkzame fondsen, informatie aan elkaar verstrekt over doel, budget, doelgroep, en criteria van het desbetreffende fonds en weten sinds dat moment de fondsen onderling elkaar beter te vinden voor noodzakelijke afstemming. Hierdoor hebben we ook door het Naoberfonds

afgewezen aanvragen kunnen doorverwijzen naar een ander fonds, die qua doelstelling beter paste bij de aanvraag.

- We hebben op het moment van productie van deze evaluatie ervaring opgedaan met twee verantwoordingen, te weten de jaren 2013 en 2014. Deze beide verantwoordingstrajecten zijn voorspoedig verlopen. Nagenoeg alle partijen houden zich prima aan de lijn om uiterlijk 1 juli na het jaar waarin de bijdrage verkregen is het bedrag te verantwoorden middels overlegging van betalingsbewijzen en het beschrijven van het maatschappelijk effect/belang van het project. Slechts in een enkel geval moeten we hiervoor een herinneringsverzoek doen. Partijen die nog wat budget overhebben mogen dat uitsluitend het jaar daarna nog uitgeven en verantwoorden.
- Tot slot zien we dat Naoberfondsbudgeten allemaal zijn ingezet voor het bevorderen van de leefbaarheid van de gemeente Doetinchem, waarbij vele (bewoners,- of organisatie) activiteiten en projecten financieel zijn ondersteund. Naoberfondsbudgeten worden vrijwel niet ingezet voor (gewenste) investeringen van partijen of voor het sluitend maken van exploitaties van de reguliere bedrijfsvoering.

d. Het maatschappelijk effect van de toekenningen:

In de Bijlagen van dit evaluatieverslag is onder andere het verantwoordingsoverzicht opgenomen van 2013. Daarin hebben we aan alle aanvragende partijen verzocht het maatschappelijk effect/belang van hun project te omschrijven. Eveneens hebben we dat gedaan voor 2014 in de huidige verantwoordingsronde die 1 juli ten einde liep. Tijdens de opmaak van dit evaluatieverslag was het verantwoordingsoverzicht van 2014 nog niet gereed, zodat we niet de concreetheid van 2013 kunnen geven in een extra bijlage. Toch hebben we op hoofdlijnen in dit evaluatieverslag op hoofdlijnen het maatschappelijk belang/effect van de projecten die mede door financiering van het Naoberfonds tot stand zijn gekomen in beeld gebracht in onderstaande overzicht:

Activiteiten soort	**Aantal projec-ten**	**Concrete activiteiten**	**Bereik van deze activiteiten**
Arbeidstoeleiding, activering en Arbeidsmatige dagbesteding	10	Mini manna Markt Initiatief Stadskamer Was en Strijkservice project Breicafe burgerinitiatief Stichting Streeklokaal - Wollokaal Stichting Krachtig Bewustzijn Project Mijn School Luid en Duidelijk Project Ros Mijn School Project Food and More Project Eigen Kracht Hartenvrouw	Ca 150 burgers
Jongeren activiteiten	5	Passies en Talenten Lindenhout Bleekpop Leef Fit Project	Ca 500 jongeren

		Fit sporten DZC 68 SFA Bike park startplateau	
Armoede bestrijding	4	Gruitpoort project armoedebestrijding Stichting Re Fashion Website Kledingbank Doetinchem Sint in Actie project	Ca 100 burgers
Integratie en participatie bevorderende activiteiten	11	Stichting Inloophuis Oude IJssel Longfonds Doetinchem e.o. Somalische activiteitengroep Verbinden door koken is je goal ! Voetbaltoernooi deelname E1 VV D'chem Stichting Care Travel Participatie in Zicht boek SCI Particulier initiatief H. van Weeghel t.b.v. Kruisberg Fietsproject Durf Jij GGnet Project Naobertuin Stichting NAH Cafe de Gruitpoort	Ca 500 burgers
Zorg, hulpverlening en maatschappelijke opvang	9	Evenementen commissie OV museum Baptisten gemeente maaltijdproject Stichting Tharsei Zorgloket Initiatiefgroep Levensloop bestendig wonen Stichting Present Eat meet Coffee and greet project NGK Meldpunt Vrijwillige dienstverlening Zonnebloem Kerstactiviteit Initiatief Wij-zelf Zorgcoöperatie	Ca 1000 burgers
Bewonersinitiatieven t.b.v. buurt, wijk, kern of stad	18	Verbouw Bezel Inn wijkvereniging Bezelhorst Dorpsraad Wehl dorpsvisie Buurtkamer Overstegen aanpassing Dichteren centraal website' Waterspiegel verspreiding Waterrijk Dichteren 25 jarig bestaan Buurtvereniging Vogelnest Gaanderen Stichting Buur maakt natuur Amphion park aanpak Buren in de Buurt het Weerdje Werkgroep Dichteren Realisatie de Grot Website Dorpsraad Gaanderen Gesco terrein plan dorpsraad	Ca 1500 burgers

		Gaanderen ADMG website verbetering Organisatie buurtfeest Weerdjeslaan Buurtinitiatief Bastinglaan Buurtcomite Adenauerplein Bewonersinitiatief Donaudal Buurtfeest Hof van Parma	
Activiteiten ter versterking van het vrijwilligerskader van organisaties	4	Kwaliteitsmanagementsysteem SCI KCMA Maatjesproject Ondernemersfestival platform Lach Leesclub Doetinchem	Ca 250 vrijwilligers

(Het aantal genoemde projecten in dit overzicht is kleiner dan het eerder genoemde totaal van 73 omdat niet alle projecten in de hier gebruikte categorieën passen.)

Voor meer gedetailleerde informatie verwijzen we naar de verantwoordingsoverzichten van de jaren 2013 en straks de jaren 2014 en 2015, maar overzicht laat zien, dat in de eerste twee jaar van het bestaan het Naoberfonds direct zijn maatschappelijk effect heeft gehad voor ca. 4000 burgers. Het indirecte effect zal hoger zijn, maar is moeilijk in concrete aantallen te duiden.

3. Samenwerking Doetinchemse Uitdaging en de gemeente Doetinchem:

In onderdeel b van het bovenstaande staat reeds beschreven dat de samenwerking tussen de Doetinchemse Uitdaging en de gemeente Doetinchem prima verloopt en zijn effect heeft heel duidelijk op de snelheid van handelen en besluitvorming naar aanvragende partijen. Ook verloopt deze samenwerking als vanzelfsprekend, daar waar het de verantwoording van ingezette maatschappelijke middelen betreft in de richting van College van BenW en de gemeenteraad van Doetinchem. Dit gebeurt in feite gezamenlijk, omdat het budget van het Naoberfonds eigenlijk heel dicht tegen het budget wijkregie (wijkbudgetten) ligt en het zaak is in de praktijk inzet van deze middelen richting samenleving goed in relatie tot elkaar te zien.

Vanuit de gemeente Doetinchem is hierbij aangegeven, dat daarnaast absolute meerwaarde is geweest dit budget onder bestuurlijke verantwoordelijkheid van de Doetinchemse uitdaging te brengen, omdat de herkenbaarheid en bereikbaarheid van het Naoberfonds niet zo snel en breed zou zijn verlopen als het bij de gemeente Doetinchem zou zijn ondergebracht. Dit heeft alles te maken met de breed bekende en gewaardeerde positie, de rol en functie, het netwerk en vooral ook de wijze van werken van de Doetinchemse Uitdaging. Het Naoberfonds ‘lift in als het ware hierop mee’.

4. Afsluitend:

Met dit evaluatieverslag voldoen we aan de gemaakte afspraak tijdens de oprichtingsvergadering van 25 april 2013 tussen de gemeenteraad van Doetinchem en het

bestuur van de Doetinchemse Uitdaging. Op grond van onze ervaringen in het lanceren van het Naoberfonds en onze verantwoordelijkheid voor de uitvoering, spreken we dan ook de wens uit, dat de samenleving van Doetinchem ook aankomende jaren nog mag rekenen op het Naoberfonds en de gemeenteraad bereid is ook in de aankomende meerjarenbegroting middelen vrij te maken, voor deze prachtige, maar ook unieke voorziening voor inwoners, organisaties en het bedrijfsleven in onze gemeente. De Doetinchemse Uitdaging is bereid daar ook aankomende jaren weer haar bestuurlijke verantwoordelijkheid voor te dragen.

Namens de Doetinchemse Uitdaging, vrijdag 24 juli 2015,

Hans van Es, projectmedewerker Naoberfonds Doetinchem.

Bijlage 1: Beoordelings criteria Naoberfonds

Bijlage 2: Folder Naoberfonds

Bijlage 3: Jaarverslag 2013 (waarin vermeld het overzicht van de aanvragen)

Bijlage 4: Jaarverslag 2014 (waarin vermeld het overzicht van de aanvragen)

Bijlage 5: Halfjaarsoverzicht aanvragen 2015.

Bijlage 1

Criteria Naoberfonds:

1. **Stimulering bewonersinzet en bewonersinitiatief**:
Aanvraag betreft een idee/project of activiteit met een maatschappelijk doel op het gebied van actief burgerschap, werk en of zorg en wat het collectief ten goede komt.

2. **Versterking burgerkracht**:
Aanvraag brengt burger(s), bedrijven en organisaties in een leidende positie. De burger, het bedrijf, of de organisatie bepaalt en de overheid volgt. Vanuit eigen kracht wordt vorm en inhoud gegeven aan de uitwerking van idee/project of activiteit. Afhankelijkheid door burger, bedrijven en organisaties van de overheid vermindert hierdoor.

3. **Vergroting burgerbetrokkenheid**:
Aanvraag draagt ertoe bij dat de ene burger de andere burger betrekt/stimuleert en/of enthousiasmeert en aanzet tot actie in de uitvoering van het idee/project of activiteit.

4. **Bevordering van samenwerking**:
Aanvraag stimuleert samenwerking tussen partijen bij opzet, ontwikkeling en uitvoering van idee/project of activiteit.

5. **Vergroting zelfredzaamheid burgers:**
*Aanvraag brengt de eigen **verantwo**ordelijkheid van de burger weer terug in de straat, wijk, buurt of gehele stad.*

6. **Innovatief en creatief maatschappelijk ondernemen**:
Aanvraag is tot stand gekomen vanuit creatief en vernieuwend denken, er is buiten de traditionele en bestaande en vanzelfsprekende kaders gedacht en gewerkt aan het idee/het project of de activiteit.

7. **Doel,- en kostenbewuste organisatie**:
Aanvraag draagt bij aan de uitvoering van nieuwe initiatieven en activiteiten, middels slimme verbindingen van partijen en een slimme organisatie van de uitvoering.

8. **Aanzet tot beweging**:
Aanvraag heeft het karakter van een 'vliegwiel', uitgangspunt is dat het idee/project of de activiteit kan starten met ondersteuning van het Naoberfonds, om vervolgens op eigen kracht verder te kunnen.

9. **Draagvlak binnen het gebied**:
Aanvraag heeft een aantoonbaar maatschappelijk draagvlak binnen het gebied (van straat tot gemeenteniveau) waar het idee/project of de activiteit uiteindelijk tot uitvoering zal worden gebracht.

10. **Lokale afbakening (gemeente Doetinchem of Achterhoek agenda 2020**):
Aanvraag betreft een idee/project of activiteit, die binnen de gemeente Doetinchem tot uitvoering zal worden gebracht en lokaal is ingebed, of een bijdrage levert aan het gedachtengoed van de Regionale Achterhoek 2020.